

e-Devlet Yöntem Arayışlarında "Dışişleri Bakanlığı Modeli"

Naci Kuru
Dışişleri Bakanlığı
Bilgi Sistemleri ve İletişim Dairesi

İletişim altyapısındaki gelişmeler

İnternet ile henüz daha yeni tanıştığımız 1990'lı yılların ikinci yarısında, “gelecek 10 yıl içerisinde dünya iletişim ağı görülmemiş bir hızda gelişecek, iletişim süratlenecek, buna karşılık hat ücretlerinde önemli düşüşler gözlenecek” yorumları yapıyordu. Ancak teknolojiye sağlanan baş döndürücü gelişmeler sonucunda bu öngörünün gerçekleşmesi için 10 sene beklememize gerek kalmamış; yeni yüzyıla girmeden iletişim altyapısındaki gelişmeler hayatımızı büyük ölçüde değiştirmiştir.

İnternet kullanımını yaygınlaştıkça, iletişim hatları üzerinden sunulan hizmetler de çeşitlenmektedir. Sanal dünyadaki hareketlenmelerin ilk ürünü olan *e-ticaret* uygulamasını zaman içerisinde, *e-Hükümet*, *e-Devlet*, *e-Avrupa* kavramları izlemiştir. Şimdi tüm ülkeler bu kavramları gereğince kavrayıp, sanal dünyadaki yerlerini almak için çaba göstermektedirler.

Avrupa Birliğine giriş süreci içerisinde bulunan ülkemiz de, *e-Avrupa* + oluşumuna katılmak için gerekli düzenlemeleri gerçekleştirmek amacıyla çalışmalarına başlamıştır. Bu bağlamda *e-Devlet*'in bir an önce hayata geçirilmesi ve devlet tarafından sunulan hizmetlerin sanal dünyaya da taşınması için gerekli teknik alt yapının kurulması amaçlanmaktadır. Doksanlı yılların sonlarında başlatılan *Kamu-Net* çalışması, şimdi *e-Devlet* girişimi ile daha da bir ivme kazanmış bulunmaktadır.

Dışişleri Bakanlığı bilişim çalışmaları

Çalışma alanı gereği, sürekli diğer ülkelerle temas içerisinde bulunan Dışişleri Bakanlığı da sanal dünyadaki gelişmeleri yakından izlemekte, ayrıca bu gelişmeleri bakanlık çalışmalarına yansıtma için çaba göstermektedir. Yaklaşık son bir yıldır bakanlık merkez birimlerinde başlatılan güçlü ve sağlıklı bir bilişim alt yapısı oluşturma çalışmaları *e-Devlet* girişimine katkı sağlayabilecek bir noktaya gelmiştir.

E-Devlet'in hayata geçirilmesinde kamu sektörünün motor güç görevi görmesi için kamu kurumlarındaki uygulamaların

incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bazı kurumlardaki olumlu örneklerin diğer kamu kurumlarına da yansıtılarak, ortak bir çalışma zemini

arayışına girilmesinin bu alandaki çalışmalarını daha da hızlandıracağı kuşkusuzdur. Bu düşünceden hareketle, bu incelemede, *e-Devlet* yapılanmasında Dışışleri Bakanlığı modeli ele alınacak ve bu modelin diğer kurumlarımızda hayata geçirilmesi imkanları değerlendirilecektir.

Bakanlık yazılım ve donanım altyapısının güçlendirilmesi

Güçlü bir bilişim ağının kurulmasının ilk şartı, sağlıklı bir teknik alt yapıya sahip olmaktır. Bu anlayıştan hareketle, Dışışleri Bakanlığı bilgisayar ağının düzgün çalışan bir yapıya kavuşturulması için ilk olarak merkez birimleri kablolu sistemden elden geçirilerek yenilenmiştir. Bu çalışmaya paralel olarak, üç ayrı binadaki merkez birimleri birbirleri ile online iletişim sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmış, böylece tüm merkez birimleri fiziksel olarak aynı binadaymış gibi çalışır duruma gelmiştir.

Yaklaşık 10 sene önce, kelime-işlem paketi olarak WordStar'ın, veritabanı olarak da Clipper uygulamalarının kullanıldığı DOS altında çalışan yazılımların, teknolojik gelişmelere uygun olarak yenileri ile değiştirilmesi için merkez birimlerindeki donanım alt yapısının yüzde seksen oranında yenilenmesi gerekmiş ve bu çerçevede, Windows çalıştırabilecek özelliklerde yeni ana sunucular ve kullanıcı bilgisayarları alınarak donanımsal eksiklikler giderilmiştir.

Bu aşamada verilmesi gerekli karar, kurulacak sistemin teknik özelliklerini belirlemek olmuştur. Dünyadaki ve ülkemizdeki çok sayıda kuruluş gibi gerek anasunucu, gerek kullanıcı bilgisayarları için temel olarak Microsoft ürünleri tercih edilmiştir. İşletim sistemi olarak Windows 2000, veritabanı olarak SQL 2000 ve iletişim için de Exchange 2000, topluca ifade etmek gerekirse Back Office 2000 kullanıma sunulmuştur. Bunlar yanında aę güvenliği için gerekli donanım ve yazılımlar sağlanmış ve sistem devreye alınmıştır.

Bilgisayar dünyasındaki gelişmelerin yönlendirdiği bu seçimler büyük ölçüde pek çok kuruluştaki yapı ile benzeşmektedir. Nitekim bugüne kadar temas içerisinde bulunduğumuz ABD, Almanya ve Hollanda başta olmak üzere, çeşitli ülkelerin dışışleri bakanlıklarında ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlarda da büyük ölçüde benzer alt yapılar hizmet sunmaktadır.

Böyle bir donanım üzerine yapılandırılacak modelin ortaya çıkarılması ise çalışmaların en önemli noktasını oluşturmuştur. Windows işletim sistemini ve Office uygulamalarını kullanıcıların hizmetine sunmanın yeterli olmayacağı düşüncesinden hareketle, bilgisayar ağından nasıl daha etkin bir şekilde yararlanılabileceği ve çalışmalarda, bilgisayarların akıllı daktilo cihazları olarak kullanılmaktan çıkarılması için kurulacak düzen üzerinde odaklanılmıştır.

Sistemin temel özellikleri

Çalışma yönteminin ve amaçların belirlenmesi

Bilgisayar ağlarından etkin bir şekilde yararlanmayı amaçlayan kuruluşların ilk yapması gereken, “kullanıcılarımıza, bu teknik alt yapı ile hangi hizmetleri sunabiliriz?”, ya da “kurumumuzdaki kullanıcılar bilgisayarlarının kendilerine hangi konularda ve ne düzeyde yardımcı olmasını bekliyor?” sorularını sormak ve bu sorulara cevap aramak olmalıdır.

Dışişleri Bakanlığı’nda da çalışmaların başında bu sorular sorulmuş ve soruların cevapları kağıt üzerine aktarılmıştır. Hatta sorulara cevap aranırken, teknik olarak mümkün olanlar–olmayanlar ayrımı yapılmadan, tüm ihtiyaçlar belirlenmiş, bazı ihtiyaçların gerçekleşmesi hayal olarak değerlendirilse bile vizyonun olabildiğince geniş tutulmasına özen gösterilmiştir. Bu zihinsel çalışma sonucunda, alt alta yazılmış ayrıntılı bir çalışma notu, bilişim alt yapısının kurulmasında hareket noktasını oluşturmuştur.

Önce genel hedefler belirlenmiştir. En alt düzeyden, en üst düzeye kadar, bakanlıktaki görevlilerin önemli bir zamanını yazı, rapor ve not yazmak oluşturmaktadır. Bu yazılar hiyerarşik yapıda birimler arasında dolaşıma tabi tutulmakta, onay işleminden sonra kayda girmekte, adreslerine gönderilmekte, sonra da dosyalanıp arşive alınmaktadır. Dolayısıyla öncelikle bu sistemin tamamen elektronik ortama alınması, diğer bir anlatımla doküman yönetimi sisteminin tam anlamıyla kurulması amaçlanmıştır.

İnternet tüm dünyada yaygınlaştığı için bilgi kaynaklarına erişimde ve iletişimde bu iletişim ağı dünyada önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle tüm bakanlık kullanıcılarına elektronik iletişim imkanı sağlanması hedeflenmiş, ayrıca mesleki çalışmaları açısından uluslararası kaynaklara erişimleri önem taşıyan bakanlık mensuplarına hızlı ve güvenilir İnternet bağlantısı sağlanması planlanmıştır.

Bu bağlamda bir diğer ihtiyacın da, tüm bakanlık mensuplarına hitap edebilecek bir referans kaynağının, güçlü bir bilgi bankasının kurulması olduğu belirlenmiştir. Bakanlık kuruluş yasaları başta olmak üzere, çalışma hayatını ilgilendiren her konudaki yasal metinlere, ülke notlarına, idari ve mali konulardan konsolosluk işlemlerine kadar mesleki konulardaki metinleri içerecek bu bilgi bankasının yalnız merkezdeki bakanlık görevlilerine değil, dış temsilciliklerimizdeki bakanlık mensuplarına da hizmet sunacak şekilde hazırlanması öngörülmüştür.

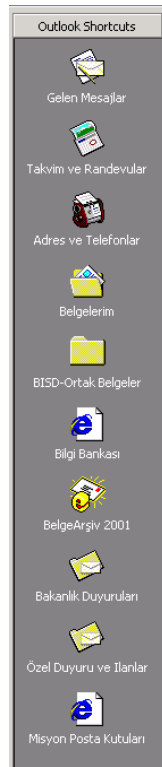
Ajans haberlerine tüm bakanlık birimlerince İnternet ortamında online erişim sağlanması, bakanlık duyurularının tamamen elektronik ortamda yapılması, dileyen kullanıcıların özel duyuru ve ilanlarını bilgisayarları aracılığıyla elektronik ilan panolarına asabilmeleri bilgisayar sisteminden beklentiler arasında yer almıştır. Hatta bir adım daha ileri gidilerek, Serbest Kürsü adıyla oluşturulacak ayrı bir elektronik ortamda, tüm bakanlık mensuplarının, dış politika konularından, personel işlerine kadar, değişik konu başlıklarındaki

görüşlerini özgürce yazabilecekleri, bir diğer anlatımla seslerini yönetime duyurabilecekleri bir demokratik platform oluşturulması amaçlanmıştır.

Bu zihinsel çalışmadan sonra sıra bu tasarıların gerçekleştirilmesine gelmiş, öngörülen bu yapının Microsoft Outlook üzerine kurulması kararlaştırılmıştır.

Outlook / Dinamik menü yapısı

En üst düzeydeki görevliden daha alt kademelerdeki memurlara kadar bakanlıktaki her kullanıcı aynı menü sistemini kullanmaktadır. Bilgisayar açılıp sisteme logon olduğunda ekranda ilk görüntülenen Outlook'un açılış sayfası ve bakanlık kullanıcı menüsüdür.

Prensip olarak, bakanlık bilgisayar sistemine bağlanan her kullanıcının bir e-Posta hesabı bulunmaktadır. Bu şekilde, bakanlık görevlileri, bakanlık içi iletişimlerinde ve diğer İnternet kullanıcılarıyla haberleşmelerinde bakanlık bilgisayar ağından yararlanabilmektedirler. Sistem Exchange 2000 üzerinde çalıştığı için tüm bakanlık görevlilerinin elektronik posta adresleri anasunucuda bulunmakta, dolayısıyla kullanıcılar, bakanlık görevlilerine gönderecekleri mesajlarda adresleri Exchange anasunucusundan seçebilmektedirler. Bu seçim yalnız merkez birimleri ile sınırlı olmayıp, dış temsilciliklerdeki görevlileri de kapsamaktadır.

Elektronik posta kullanımı yanında, bakanlık kullanıcıları *Messenger* ile aralarında online iletişim imkanına da sahiptir. *Messenger* kullanımı ile özellikle dış temsilciliklerimizdeki görevlilerin merkez birimlerinden bilgi taleplerini telefon kullanmadan bilgisayar üzerinden yapabilmeleri mümkün olabilmektedir. Ayrıca, *Messenger* ile bilgisayar kullanıcılarının karşılaştıkları sorunlara uzaktan da müdahale edilebilmektedir.

Belgelerim menü başlığı, her kullanıcının özel dosyalarını sakladığı klasöre kısayol görevini üstlenmektedir. Buna karşılık *Daire Dosyaları* menü başlığı, birimdeki tüm kullanıcılara açık olan dosyalara erişimi sağlamaktadır. *Takvim ve randevular* menü başlığı ile kullanıcılar programlarını işleyebilmekte, *Adres ve telefonlar* menü başlığında ise temas içerisinde oldukları özel ve resmi kişilere ilişkin bilgileri kaydedebilmektedir.

Özel Duyuru ve İlanlar, görevlilerin özel amaçlar için yararlanabildikleri bir diğer menü başlığıdır. Önceleri bakanlık ilan panosuna asılan ve bu nedenle ancak sınırlı sayıda kişi tarafından okunan tüm duyurular artık bakanlık ağı üzerinden elektronik ortamda dağıtımına tabi tutulmaktadır. Kullanıcıların bu elektronik ilan panosunu kullanmasında herhangi bir sınırlama da bulunmamaktadır. Otomobilini satmak veya evini kiralamak isteyenlerden, doğum yapan kedisinin yavrusu için aile arayanlara kadar tüm bakanlığımız görevlileri bu altyapıdan yararlanabilmektedir.

Bir diğer menü başlığı ise bakanlık tarafından yapılan açıklama ve duyuruların yer aldığı *Bakanlık Duyuruları*'dır. Önceleri çok sayıda basılarak tüm merkez birimlerine dağıtılan duyurular yeni sistemin devreye girmesi ile birlikte elektronik ortama taşınmış, böylece daha kısa sürede daha çok kişiye erişmek mümkün olabilmektedir.

İsim	İsim	İsim	İsim
Naci Kuru	Arşivli Anon haberler Bilg Bankasında...	13.11.2001	
Naci Kuru	BelgeArşiv 2001' de değişiklikler	09.11.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Vefat	30.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	ADLİ Sicil sayısındaki mihnal kadrolar	30.10.2001	
Naci Kuru	BelgeArşiv 2001'de birim seçene yapabilmek sorulmu d.	30.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Vefat	30.10.2001	
Naci Kuru	Guide to International Affairs on the Internet	30.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Diyarbakır Bölgesi	25.10.2001	
Naci Kuru	Stratfor'a abonelik	25.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Vefat	25.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Toplantı ve ziyaret takvimi	23.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Vefat	23.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Asansör Duyurusu	23.10.2001	
Naci Kuru	Erşin Elçin'in babasının vefatı	16.10.2001	
Bilgi Sistemleri İletişim Dairesi	Bilgisayar kurulumları başlıyor...	11.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Selçukpaşa 2001'de yenileri...	04.10.2001	
Abdülkadir Yılmaz	Kurye Programı	02.10.2001	
Bilgi Sistemleri ve İletişim Dairesi	Bilgisayar kullanımında dikkat edilecek hususlar	26.09.2001	
Naci Kuru	Ödeme durumu	26.09.2001	

Bilgi Bankası / Temel referans kaynağı

Bilgi Bankası ile amaç, dışişleri bakanlığı merkez ve dış teşkilatındaki görevlilerin, günlük çalışma ortamında ihtiyaç duyacakları bilgi kaynaklarına pratik ve hızlı bir şekilde erişimlerini sağlamaktır. Bakanlık telefon rehberinden, ülke raporlarına, Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalara, mesleki metinlere, vize rejimi tablosuna, personel, idari ve mali işler, konsolosluk işleri el kitaplarına,

bakanlık birimlerinde kullanılan standart formlara kadar on binlerce sayfalık bilgi notları Bilgi Bankası'nda yer almaktadır.

Bilgi Bankasının devreye girmesi ile birlikte adres ve telefon numaralarının bulunması, bakanlık kütüphanesi veritabanında sorgulama yapılması, hatta ödünç kitap servisinden yararlanılması gibi hizmetler tamamen elektronik ortama taşınmıştır.

Bakanlık kullanıcıları, Bilgi Bankası üzerinden ajans haberlerine de online olarak bağlanabilmektedirler. Önceleri yalnız basının izlenmesi ile görevli merkez biriminin yararlandığı bu servis Bilgi Bankası üzerinden, İtranet ortamında bakanlık görevlilerine açılmıştır. Haberler bir program aracılığıyla anında sisteme aktarılmakta, tüm kullanıcılar haberleri diledikleri haber gruplarına göre sıralayarak ekranlarında görüntüleyebilmektedirler. Ayrıca, geçmiş tarihli ajans haberleri üzerinde sorgulama da yapılabilmektedir.

Bilgi Bankası'nda bakanlığımız görevlilerinin ilgi alanına giren konularda hazırlanan anketlere de yer verilmektedir. Yemekhanedeki münüden, kullanılan

DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Telefon Rehberi

Merkez Teşkilat
 Dış Teşkilat

Adı: _____

Soyadı: _____

Unvanı: _____

Dairesi: _____

Nisyonu: _____

Öde no: _____

İç tel: _____

Dış tel: _____

Telefon Rehberindeki bilgilerde yanlışlık olması durumunda lütfen Personel Dairesi Sicil Şubesi (Tel:1430) veya İç Hizmetler Şubesi (Tel:1224) arayınız.

Sizce Bilgi Bankası'nda Serbest Kürsü Küşesi açılması yararlı oldu mu?

Evet

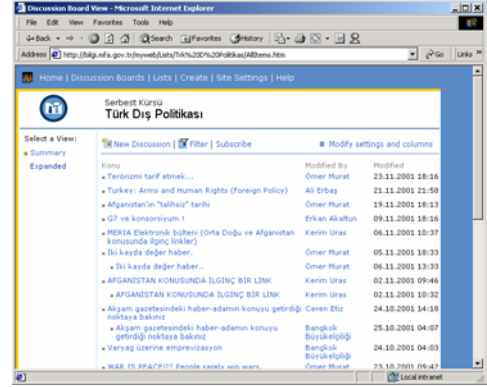
Hayır

Anket sonuçları

bilgisayar programlarına ilişkin görüşlere kadar çok değişik konulardaki düşünceler Bilgi Bankası anketleri ile derlenebilmekte ve bu görüşlerden bakanlık çalışmalarında yararlanılmaktadır.

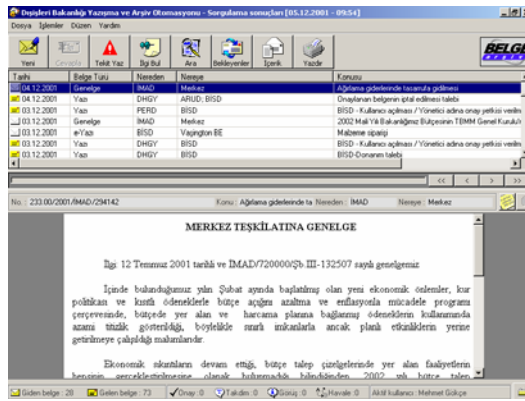
Bilgi Bankası üzerinden erişilebilecek bir diğer seçenek *Serbest Kürsü*'dür. Serbest Kürsü'de, bakanlığımız görevlileri, diledikleri konularda kişisel görüşlerini

yazabilmekte, idari ve mali konularda, personel işleri ile ilgili konularda dilek ve temennilerini bakanlık yönetimine aksettirebilmektedir. Bir görevlimiz, bir dış politika konusunda okuduğu herhangi bir makaleyi diğer bakanlık görevlileri ile Serbest Kürsü'de paylaşabilmekte, bir uluslararası gelişmeyle ilgili görüşlerini yazabilmekte, ya da park yerlerinin azlığı, ofislerin temizliği gibi konulardaki dileklerini bakanlık yönetimine iletebilmektedir.

BelgeArşiv 2001 / Dışişleri Bakanlığı Yazışma ve Arşiv Otomasyonu uygulaması

Dışişleri Bakanlığı gibi, çalışma konuları itibarıyla sürekli yazı, rapor ve not hazırlayan, ayrıca dış dünya ve ülkemizdeki kuruluşlarla iletişim halinde olan bir kurum için bir doküman yönetimi sisteminin uygulamaya geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu düşünceden hareketle, gerek belgelerin hazırlanma aşamasında, gerek onaylama, kayıt, gönderme ve arşivleme aşamalarında gerçek

bir otomasyon uygulamasını hayata geçirmek üzere BelgeArşiv 2001 yazılımı, bu yıl Haziran ayında bakanlık merkez birimlerinde uygulamaya geçirilmiştir. BelgeArşiv 2001 ile bakanlığın yazışma ve kayıt düzeni tamamen gözden geçirilmiş ve önceleri geleneksel yöntemlerle yapılan pek çok işlem elektronik ortama aktarılmıştır.

BelgeArşiv 2001 ile,

- Dışişleri Bakanlığının merkez birimleri ile dış temsilciliklerindeki görevliler tarafından hazırlanan tüm metinlerde standart formatların kullanılması,
- Belgelerin bilgisayar ortamında merkezi olarak kaydedilmesi,

- Metinlerin onay işleminde sonra dijital ortamda arşivlenmesi,
- Ortak bir dosyalama sisteminin tüm bakanlık birimlerinde kullanıma sunulması,
- Faksların merkezi bir faks sunucu aracılığı ile gönderilmesi, faks ile gelen tüm yazıların da yine bilgisayar ortamında dağıtımının yapılması,
- Merkez ve dış temsilcilikler arasındaki iletişimin tümünün bilgisayar ortamında ve süratli bir şekilde gerçekleştirilmesinin sağlanması,
- Güçlü bir arama motoru ile arşivdeki belgeler üzerinde hızlı arama imkanı yapılması,

amaçlanmaktadır.

Bakanlık yazışma ve arşiv otomasyonunun kullanıma sunulması ile birlikte bakanlığa gelen tüm yazılar tarayıcıdan geçirilerek sisteme aktarılmaktadır. Aynı şekilde, bakanlık birimlerinin yazı, açık telgraf, servis notu, olur belgesi gibi açık nitelikli her türlü yazışmaları BelgeArşiv 2001 ortamında hazırlanmaya başlanmıştır.

BelgeArşiv 2001 eki olan belgelerin de iletişimini sağladığı için bakanlık dış teşkilatı ile merkez birimleri arasındaki faks haberleşmesi de büyük ölçüde BelgeArşiv 2001'e aktarılmıştır. Ayrıca, faks ile gönderilmesi öngörülen her türlü yazışma yine BelgeArşiv 2001 faks ana sunucusu üzerinden zahmetsizce karşı birimlere iletilebilmektedir.

Bakanlık yazışma ve arşiv otomasyonu yazılımı BelgeArşiv 2001 kısa bir süre içerisinde zamandan, posta giderlerinden ve personelden önemli tasarruflar sağlamış, bunun yanında günlük iş akışını da büyük ölçüde hızlandırmıştır.

BelgeArşiv 2001

- Hızlı ve güvenli iletişim
- Elektronik arşiv
- Yazılara metin, resim, ses ve görüntü ekleme seçeneği
- Pratik cevap ve tekit hazırlama
- Arşiv bilgileri üzerinde güçlü sorgulama yöntemleri
- Standart dosyalama sistemi
- Şablon yazılar
- Gelen yazılara online havale işlemi
- "İlgi arama"da pratik yöntemler
- İşlem bekleyen yazıların takibi
- Zamandan, posta giderinden ve personelden tasarruf

Dışişleri Bakanlığı Bilişim Grubu

Bilişim çalışmalarında temel amaç bakanlık çalışmalarında karar-vericilere ve bakanlık mensuplarına daha iyi hizmet sunabilmek, bilgiye erişimi kolaylaştırmaktır. Bu düşünceden hareketle, bilişim çalışmalarını yönlendirmek amacıyla, Dışişleri Bakanlığında, teknolojik gelişmeleri yakından izleyen görevlilerin katıldığı bir Bilişim Grubu kurulmuştur.

İki ayda bir toplanan *Dışişleri Bakanlığı Bilişim Grubu*, bilgisayar dünyasındaki gelişmeler ışığında bakanlıkta yapılabilecek çalışmaları değerlendirmektedir. Teknik birimlerin de bağlı bulunduğu müsteşar yardımcısının başkanlığını yürüttüğü Bilişim Grubunda, bakanlıktaki mevcut sistem ve yapılabilecek

çalışmalar ele alınmakta, öneriler değerlendirilmekte ve bakanlığın bilişim politikasının ana hatları belirlenmektedir.

Dışışleri bilişim alt yapısı kamu için bir “Model” olabilir mi?

e-Devlet çalışmalarında başarıya ulaşmanın ilk şartı kamu kurumları arasında hızlı ve güvenli bir iletişim ağının kurulmasıdır. Ülkedeki tüm vatandaşların devlet ile aktif bir şekilde haberleşebileceği yaygın bir elektronik hizmet alt yapısının kurulabilmesi için kamu kurumları arasında oluşturulacak bir ağ kuşkusuz büyük önem taşımaktadır.

e - D e v l e t

- Standardizasyon
- Hızlı iletişim
- Bilgiye süratli erişim
- Ortak Bilgi Bankası
- Dijital arşiv
- Zamandan, iletişim ve personel giderlerinden tasarruf

Bu çalışmada teknik alt yapısı hakkında ana hatları ile bilgi sunulan Dışışleri Bakanlığı'nda, merkez birimler ile 160 dış temsilcilik arasında elektronik ortamda iletişim kurulabilmekte, ne kadar hacimli olursa olsun, bakanlık tarafından hazırlanan mesajlar saniyeler içerisinde tüm dış teşkilata gönderilebilmektedir. Ancak, 10 sayfalık bir metin 10 saniye içerisinde dünyanın dört bir yanındaki temsilciliklerimize gönderilebilirken, aynı metnin, bakanlık binasının hemen karşısında, yürüme mesafesindeki bir kamu kurumunun eline ulaşabilmesi için maalesef bir kaç gün geçmesi gerekmektedir.

Kamu kurumlarında gerçek bir otomasyon uygulamasının başlatılması, diğer bir anlatımla e-Devlet'in hayata geçirilmesi, yalnız standardizasyonu sağlamakla kalmayacak, bunun yanında iletişimde sürat kazandıracak, tüm devlet kurumlarının arşivini dijital ortama taşıyarak bilgiye erişimi kolaylaştıracak, ayrıca zamandan, iletişim giderlerinden ve personel harcamalarından tasarruf sağlayacaktır.

Kamu kurumları arasında etkin bir iletişim ağı kurulabilmesi için, büyük yatırımlara girmeden önce, ortak kullanıma sunulabilecek bir modelin ortaya çıkartılması yararlı olacaktır. Bu bağlamda, Dışışleri Bakanlığında yaklaşık bir yıldır yürütülen otomasyon çalışmaları ile gelinen noktanın diğer kamu kurumları için de referans kaynağı olabileceği düşünülmektedir. Nitekim bugüne kadar bakanlık sistemi hakkında bilgi sunulan önemli bazı kamu kurumlarının temsilcileri, devlet inisiyatifi ile böyle bir çalışma yapılması durumunda kendi kurumlarında da benzer bir alt yapının kurulabileceğini ifade etmişlerdir.

Dışışleri Bakanlığı e-Devlet çalışmalarında model oluşturabilecek kamu kurumlarından yalnız biridir. Bilişim dünyasını yakından izleyen ve bu gelişmeleri kurum çalışmalarına uyarlayan diğer kamu kurumlarındaki bilişim çalışmalarının da incelenmesi ile tüm kamu kurumlarını içine alacak etkin bir iletişim ağının kurulabileceği, böylece Elektronik Devlet'e ve e-Avrupa +'a bir adım daha yaklaşılacağı düşünülmektedir.